

Møguligur danskur meiriluti fyri loysing Danmark-Føroyar

SJÁLVTÝRISPUKINGURIN POLITISKUR MIÐTRUPUL-LEIKI Í FØROYUM; MEN HVAT SIGA DANIR? SOSIALURIN GER MINI-GALLUP-KANING Í KEYPMANNA-HAVN

Ein stóðugt brennandi spurningur í føroyskum politikki hevur nærum ta seinastu øldina verið spurningurin um viðurskiftini millum Føroyar og Danmark. Hesin ævigt afturkomandi spurningur hevur hinið nærsum sum eitt forbannilsið yvir politikk okkara og í alt, alt ov mongum førum fingið eitt pláss, sum hevur gjørt tað, at mong onnur týðningarmikil mál eru vordin skúgvandi aftur í myrkrið. Hjá einum útlendingi er tað ofta ringt at skilja, hvi júst hesin spurningur hevur upptikið tær politisku sálarnar í tann mun, og tað kann eisini mangan vera ringt at royna at greiða útlendingum frá, so at teir kanska koma at skilja eitt sindur av tí, sum rørist aftanfyrir spurningin.

FIGGJARTRUPULLEIKAR?

Danir hava ikki minst ilt við at skilja henda tótt í føroyska politikkinum, og ofta hevur tú her á flatlondum hoyrt tos sum t.d., at føroyingar kunnu jú bert taka loysing, latið teir bert reisa av h..... til, vit

hava jú bert figgjarligar trupulleikar av teimum, o.s.fr.

Hvussu er vordið, um danir nú eisini hava so nógvur figgjartrupulleikar av okkum, sum teir mangan klaga seg um, tað kunnu vit venda aftur til eina aðru ferð. Í hesum forinur skal bert umfarast spurningin um, hvat ið danir veruliga halda um sjálvstýris-spurningin, hvussu tann vanligi danin yvirhøvur hugsar um viðurskiftini millum londini — ella um hann yvirhøvur hugsar um tey.

MINI-GALLUP IKKI UM-FATANDI

Nú er tað altíð kostnaðarmikið at gera stórri gallupkanningar, og harafturat kemur, at tað ikki altíð er víst um týðningurin av tí úrslitinum, sum tú kemur fram til, stendur í mun til tað arbeiðið sum er lagt í kanningina, so tann litla kanningin hjá SOSIALINUM hvørki má ella kann takast sum nakað umfatandi úrslit. Bert sum tað, ið hon er, og ikki meira. Men hóast alt er tað forvitnisligt, hvat ið kom burtúr.

SPURNINGURIN

Kanningin hjá okkum gekk fyrir seg á tann hátt, at undirritaði ein vanligan gerandisdag seinnapartin spákaði runt á Amagerbrogade í Keypmannahavn. Amagerbrogade er ein av teimum sovevndu »bro-got-unum« í danska høvuðsstaðnum, sum ein kann rokna sum eitt slag av høvuðsgotu.

100 fólk — øll vaksin — blivu síðani vald burtúr og fingi sum grundarlag fylgjandi spurning:

»Hvad mener De om forholdet mellem Danmark og Færøerne, og hvordan ville De reagere, hvis Færøerne løste sig fra Danmark?«

NÓGV VILDU IKKI SVARA

Tað var strítið at fáa øll svorini inn, tí sum rimiligt er,

høvdu nógv av teimum spurdu um at vera, ogneyðugt gjordist viðhvørt at spyrja fleiri aftan á annan, tí nógvu høvdu ikki tíð ella ripaðu bert eitt hvørt svar aftur í heysin á spyrjaran. Aftaná nakrar tímar var tillarið til hesa minigallupina savnað saman, og úrslitið gjordist nokko stuttligt. Tað skal tó beinanvegin sigast, at um tey, sum ikki vildu svara okkum vórðu roknaði við uppi tann bólkinn, sum vanligast verður róptur »vita-ikkibólkurin«, so hevði hesin verið nógv tann størsti, av tí, at vit tilsamans noyddust at spyrja 213 fólk. Áðrenn vit høvdu fingið 100 svør.

STÓRUR LOYSINGAR-MEIRILUTI

Men fyrir at venda aftur til úrslitið, so gjordist tað so sum niðanfyrir stendur:

Gott, sum nú er: 22
Føroyar leysar frá 63
Danmark: 63
Føroyar fastari at Danmark: 4
Likaglað, hvønn vegin 11
Tað gongur: 11

Hetta lagna úrslitið, sum nærum fær ein at halda, at hann av óvart er komin inn á einum loysingarfløksfundi, var ivaleyst ikki beinleiðis, hvat ið ein skuldi venta.

Hertil skal tó sigast, at undirritaði hevur havt ein var huga av, at talið av teimum, sum bert vilja, at Føroyar skulu roysa og renna, er munandi størri, enn ein vanlig gongur og tryr, men at tað skuldi vera ein so stórur meiriluti fyrir loysing, tað skuldi ein ikki trúð. Vit mugu tó enn einaferð minnst á, at hetta bert er ein evarskalitil partur av danska fólkinum, sum á henda hátt hevur gjørt vart við seg, og at tað als ikki ber til at fara eftir slíkum minikanningum.

FIGGJARSPURNINGURIN

Sjálvsagt fingi vit mestan áhuga fyrir tey 63, sum fegin vildu hava loysing, og tí royndu vit at práta eitt sindur meira við tey, fyrir at forvitnast eitt sindur um, hvat ið kanska kundi liggja aftanfyrir svar teirra. Tey svør, sum vit fingi í hesum samroðum vóru ikki serstakliga ymisk, og aftanfyrir flest øllum — okkurt um 90 pst. — lá tann figgjarligi spurningurin. Tað tyktist vera ein nokko almenur hugsunarháttur í Danmark, at danir gjalda ov nógvan pening til Føroyar, og at teir onki fáa afturfyrir. Hetta er sjálvsagt ikki púra satt, men tað kunnu vit sum sagt venda aftur til eina aðru ferð. Orsøkin til hesu svörini mugu til skrivast tað faktum, at tey spurdu vanliga høvdu alt, alt ov litlan kunneleika til Føroyar og føroysk viðurskifti.

SAMI TÁTTUR

»Hvad skal vi betale til dem for — lad dem da bare rende deres vej...« var eitt tað mest vanligu svarið, men eisini figgjartrupulleikar, sum eru í Danmark í hesum tíðum, vóru drignir við inn í spurningin so sum: »Hvorfor skal vi have udgifter af de øer? Som om situationen ikke er slem nok i forvejen. Og soleiðis kundu vit hildið fram. Tátturin var tó framvegis tann sami.

SELJA FØROYAR?

Fýra av teimum dæmdu onki, at Føroyar kanska einaferð skuldu taka loysing, men ynsktu kanska beint tvørturimót, at knýta oyggjar okkara nærri at Danmark. Ein teirra helt, at Danmark nú ikki skuldi gera tað sama mistakið við Føroyar sum við teimum Dansk-vestindiskum oyggjunum, sum vórðu seldar til USA í 1916. Hann ivaðist ikki í, at um Danmark nú seldi Føroyar, »so fóru teir ivaleyst at angra tað um nokur ár!« Hini trý spurdu hildið, at tað ið Danmark letur so nógvan figgjarstuðul til Føroyar, so átti danska stjórnin eisini at hava nógv meira ræði og vald. Tá ið eg spurdi tey, hvussu nógvan stuðul, ið Danmark so læt árliga, so vilstu

VIÐMERKINGAR:

Um grundstykkjaspurningin

Tað átti at verið gjørt á tann hátt, at øll jorð verður landsogn; tað er gjørt kann tann flókti grundstykkjaspurningurin fáast út av verðini, tí tað sleppa fólk frá at keypa grundstykkir, tey kunnu leiga tey biligari, og verður sostatt væl betur fyrir at fáa eina hús upp.

Soleiðis skrivur ein ið nevnr seg Jógvan í Dali í 14. sept. fyrir 10. okt. í ár.

Hesin Jógvan kann ikki vera havnamaður, tí annars hevði hann vita, at alt tað ið Havnin hvílur á upprunliga var landsins ogn; men er seinri stykkja út til traðir, sum menn hava fingið til keyps fyrir 25 ferðir leiguna, sum í flestu førum var 4 krónur um árið; tað vil siga, 100 krónur fyrir eina trøð, ið liggur frá 10.000 til 15.000 kvadratmetrar til stóddar.

Vóru traðirnar enn í dag leigutráðir, var ikki kvadratmeturin komin upp í 80 krónur, ella 40.000 krónur fyrir eitt grundstykki, sum liggur um 500 kvadratmetrar.

Hetta vil siga, at tað almenna hevur gjøgnum tíðina givið tí einstaka jorð til gávus, kann man gott siga fyrir seinri at hava hana at spekulera við, soleiðis, at ein arbeiðari ella fiskimaður, ella hvør tað nú er, má út við 40.000 krónum um hugast

tey tað ikki rættiliga, men ein teirra vildi vera við, at danska stjórnin ivaleyst mundi lata nakað tað sama sum til Grønland, t.v.s. einar 600 milj. kr árliga!«

FÁFONGD VITAN UM FØROYAR

Tey 22, sum hildu tað vera gott, so sum tað er nú, vistu í flestøllum førum meira um føroysk viðurskifti enn hini, og einstøk uppímillum høvdu verið í Føroyum, eins og onkur eisini kendi føroyingar ella kanska var skyldur onkursvegna. Tey seinastu 11, sum vóru likaglað, hildu tað kunna gera tað sama um Føroyar fóru ella vórðu verðandi, og felags fyrir teimum var eisini, at vitan teirra um Føroyar var ógvuliga fáfongd.

STUTTLIGT ÚRSLIT

Sostatt kann sum úrslit av hesi mini-kanning takast tað, at danir als ikki ganga og óttast fyrir tann dagin, tá ið oyggjar okkara taka loysing. Tað ger nógvum av teimum tað sama, og ikki heilt fáir vilja heldur enn fegin siggja okkum sigla av — t.v.s. also, um vit kundu loyvt okkum at drigið nakrar álvarsamar avleiðingar av mini-gallup okkara. Tað kunnu vit tó ikki sum sagt, men vit kunnu stuttleika okkum yvir, at tað móguliga er ein meiriluti í danska fólkinum fyrir loysing.

micky.

Kasette bandupptakarar

við radio

Beinleiðis upptøka. Er tað eitt program, tygum møgu liggja vilja varðveita, trýst á knappin, so hava tygum tað á bandi.

Komplett við mikrofon og bandi kr. 625,-.

Ringið ella skrivið — vit senda.

RADIOBÚÐIN, Runavík, telf. 7008

RADIO-EL Tórshavn, telf 1397

× við
lista C

J.P.T.